GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

1. Nazwa

UKŁAD RURALISTYCZNY DAWNEJ WSI SOBIESZEWO
(niem. Bohnsack) ob. dzielnica m. Gdańska

2. Czas powstania

1400 r.

(pierwsza wzmianka źródłowa)

3. Miejscowość

GDAŃSK

4. Adres

Gdańsk Sobieszewo
w granicach określonych
na załączonym planie

5. Przynależność administracyjna

województwo ***POMORSKIE***

powiat ***GDAŃSK***

gmina ***GDAŃSK***

6. Formy ochrony

*wpis do rej. zab. – **nie dotyczy***
*wpis do rej. zab. układ urb. – **nie dotyczy***
*pomnik historii – **nie dotyczy***
*park kulturowy – **nie dotyczy***

MPZP – obszar objęty jest czteroma planami:

Uchwała RMG nr XXXIX/1110/09 z dnia 27.08.2009** r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części Wyspy Sobieszewskiej w rejonie ulic Nadwiślańskiej, Tęczowej i Sobieszewskiej w mieście Gdańsku **Nr 2405
Uchwała RMG nr XXXIX/864/13 z dnia 25.06.2013 r.** w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wyspy Sobieszewskiej w rejonie ulic Turystycznej, Falowej i Przegalińskiej w mieście Gdańsku. **Nr. 2411
Uchwała RMG nr XLVIII/1063/14 z dnia 16.01.2014 r.** w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wyspa Sobieszewska - Sobieszewo część centralna w mieście Gdańsku **Nr 2412
Uchwała RMG Nr XVII/357/19 z dnia 28 listopada 2019 r.** w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Wyspy Sobieszewskiej w rejonie ulic Nadwiślańskiej i Jodowej w mieście Gdańsku **Nr 2417

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Plan sytuacyjny: kolorem czerwonym oznaczono granice obszaru ujętego w gminnej ewidencji zabytków

8. Historia, opis i wartości

Najstarszy przekaz źródłowy dotyczący Sobieszewa pochodzi z 1400 r. i odnosi się do obowiązku podatkowego miejscowego karczmarza. W późnym średniowieczu osada, występująca pod nazwą Bohnsack, należała do komturstwa gdańskiego zakonu krzyżackiego. Jej rozwój pozostawał w ścisłym związku z przebiegającym wzdłuż Mierzei Wiślanej szlakiem komunikacyjnym prowadzącym z Gdańska na wschód do Królewca. Źródła archiwalne wymieniają w tej części mierzei karczmy Newefehre i Boemsagk, wokół których kształtowało się osadnictwo późniejszych Górek Wschodni i Sobieszewa. Po włączeniu Prus Królewskich do Korony w 1454 r. Sobieszewo, podobnie jak znaczna część Mierzei Wiślanej, znalazło się w obrębie terytorium należącego do miasta Gdańska. Wieś była okresowo oddawana w dzierżawę. Kościół w Sobieszewie istniał prawdopodobnie już wcześniej, jednak w zachowanych przekazach wzmiankowany jest dopiero w 1583 r. Podstawą gospodarki miejscowej ludności pozostawały przede wszystkim rybołówstwo, rolnictwo wykorzystujące tereny położone pomiędzy Wisłą i pasem wydm. Po zajęciu Gdańska i jego terytorium przez Prusy w 1793 r. przeprowadzono inwentaryzację przejętych miejscowości. Sobieszewo liczyło wówczas 59 gospodarstw zamieszkiwanych przez blisko 300 osób. W 1819 r. odnotowano 36 domów i 305 mieszkańców. Zachowana kartografia wskazuje, że zasadnicza część zabudowy koncentrowała się wówczas w sąsiedztwie Wisły, na zachód od kościoła. We wsi funkcjonowały między innymi młyn wiatrowy i kuźnia.

Przełom Wisły w 1840 r. jest jednym z najważniejszych wydarzeń w dziejach miejscowości i całego zachodniego odcinka Mierzei Wiślanej. W nocy z 31 stycznia na 1 lutego 1840 r., wskutek zatoru lodowego i gwałtownego spiętrzenia wód, Wisła przerwała wał powyżej Sobieszewa, a następnie skierowała się przez obszar Nowej Mierzei Wewnętrznej w stronę Górek Wschodnich (Neufähr). W rejonie Górek Wschodnich doszło do przerwania pasa wydm i utworzenia nowego ujścia rzeki do Bałtyku, określanego później jako Weichseldurchbruch, a obecnie Wisła Śmiała. Osiem domów w Górkach Wschodnich zostało porwanych przez wodę, jednak mieszkańcy zdołali się wcześniej ewakuować. Relację tę szczegółowo przedstawił w 1892 r. królewski inspektor budownictwa wodnego Lierau, wykorzystując dokumentację techniczną i kartograficzną przemian ujścia z lat 1840–1890. Wydarzenie z 1840 r. trwale zmieniło stosunki hydrograficzne i ukształtowanie wsi. Dwie trzecie wsi Sobieszewo w trakcie powodzi zostało doszczętnie zniszczonych. Dawny dolny odcinek Wisły prowadzący ku Gdańskowi stracił zasadniczą część przepływu i stopniowo nabierał charakteru martwego ramienia. Wątek ten ma duże znaczenie dla charakterystyki historycznego krajobrazu Sobieszewa.

Drugim zasadniczym czynnikiem przemian miejscowości w drugiej połowie XIX w. była poprawa komunikacji lądowej. Dawny szlak biegnący wzdłuż Mierzei Wiślanej został stopniowo przekształcony w nowoczesną drogę. Urzędowe zestawienie pruskich inwestycji wymienia wśród dróg znajdujących się w budowie trasę z Sobieszewa przez Stegnę do Stutthofu. Późniejsze opracowanie regionalne datuje budowę szosy prowadzącej z Gdańska przez Przegalinę Sobieszewo, Świbno (Schiewenhorst), Mikoszewo (Nickelswalde), Jantar (Pasewark) i Stegnę do Stutthofu na 1881 r. Droga ta, określana jako trasa gdańska (Danziger Straße), stała się zasadniczą osią komunikacyjną nadwiślańskiej części mierzei. Modernizacja Sobieszewa rozpoczęła się w trzeciej ćwierci XIX w. i obejmował zarówno przedsięwzięcia hydrotechniczne, jak i rozwój infrastruktury komunikacyjnej. W latach 1878-79 za sumę 225 000 marek zmodernizowano odcinek drogi biegnący z Sobieszewa do Stegny.

W XIX w. zasadniczy trzon zabudowy Sobieszewa koncentrował się przede wszystkim na zachód od kościoła, pomiędzy Wisłą a obecną ul. Tęczową. Dominowała tam stosunkowo niska zabudowa związana z funkcjonowaniem osady rybackiej, w znacznej części drewniana. Pomiędzy dzisiejszymi ulicami Tęczową i Nadwiślańską wykształciły się poprzeczne ciągi komunikacyjne odpowiadające między innymi obecnym ulicom Jodowej i Sobieszewskiej. Od drugiej połowy XIX w. następował również rozwój zabudowy na wschód od kościoła. W

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Historyczny układ ruralistyczny Sobieszewa zachował się w dobrym stopniu, z lokalnymi przekształceniami. Pomimo rozwoju współczesnej zabudowy, zmian funkcjonalnych i postępującej urbanizacji nadal czytelne pozostają podstawowe elementy dawnej struktury przestrzennej miejscowości, w tym przebieg głównych ciągów komunikacyjnych, relacja zabudowy do Martwej Wisły, terenów wydmowych i leśnych oraz zróżnicowanie pomiędzy zachodnią i wschodnią częścią dawnej wsi. Najlepiej zachowana jest zachodnia część Sobieszewa, gdzie nadal widoczny jest historyczny układ oparty na dwóch zasadniczych ciągach komunikacyjnych przebiegających w kierunku wschód–zachód, odpowiadających obecnym ulicom Nadwiślańskiej i Tęczowej, połączonych drogami poprzecznymi. Czytelna pozostaje również tradycyjna, stosunkowo luźna struktura zabudowy oraz jej związek z dawną funkcją rybacką i nadrzecznym położeniem miejscowości. W części wschodniej zachował się bardziej nieregularny, wielodrożny układ przestrzenny. Pomimo późniejszych przekształceń oraz wprowadzenia nowej zabudowy nadal możliwe jest odczytanie jego podstawowego schematu, znanego z historycznych materiałów kartograficznych. Stopień zachowania tej części jest jednak mniejszy niż w części zachodniej. Do najważniejszych zachowanych elementów należy zaliczyć przebieg historycznych dróg, tradycyjną skalę części zabudowy, relacje przestrzenne pomiędzy osadą, Martwą Wisłą i pasem wydmowym, a także fragmenty dawnej zabudowy rybackiej i letniskowej. Istotną wartością pozostaje również obecność zieleni i stosunkowo niewielka intensywność zabudowy w części historycznego układu. Współczesnie historyczny układ przestrzeny został uzupełniony nowymi realizacjami, których kubatura niejednokotnie przekracza skale zabudowy historycznej ukształtowanej na tym obszarze. Zmiany te miejscami osłabiają pierwotne relacje przestrzenne i historyczną skalę miejscowości. Pomimo tych przekształceń Sobieszewo zachowało czytelny historyczny układ ruralistyczny oraz podstawowe cechy dawnej osady rybackiej i letniskowej. Największą wartość stanowi wzajemna relacja sieci drogowej, niskiej zabudowy, terenów zielonych, dawnego koryta Wisły i pasa wydmowego. Z tego względu stan zachowania układu należy ocenić jako dobry, z lokalnymi przekształceniami wymagającymi dalszej ochrony konserwatorskiej.

Postulaty dotyczące konserwacji:

Należy zachować historycznie wykształcony układ drogowy i przestrzenny wsi. Szczególnie istotne dla obszaru ruralistycznego jest utrzymanie tradycyjnej skali oraz charakteru zabudowy. Równie ważna pozostaje ochrona relacji widokowych z Martwą Wisłą, terenami wydmowymi i leśnymi. Należy ograniczać nadmierne dogęszczanie zabudowy oraz wtórne podziały historycznych działek. Nowa zabudowa powinna być podporządkowana historycznej strukturze przestrzennej miejscowości, zarówno pod względem skali, jak i sposobu sytuowania. Szczególnej ochronie powinny podlegać zachowane obiekty dawnej zabudowy rybackiej i letniskowej wraz z ich charakterystycznymi elementami architektonicznymi.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Grzegorz Sobczyk
28.10.2026 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków

odróżnieniu od bardziej regularnej części zachodniej układ ten cechował się większą nieregularnością dróg i zabudowy. W rezultacie historyczna struktura przestrzenna Sobieszewa połączyła cechy wydłużonej osady drogowej z układem wielodrożnym. Jej forma była ściśle określona linią koryta Wisły, pasem wydmowym oraz układem ciągów komunikacyjnych. Kolejny kluczowy etap dla rozwoju Sobieszewa stanowiło wykonanie w 1895r. nowego ujścia Wisły miedzy miejscowościami Świbno i Mikoszewo. Przedsięwzięcie to skierowało główny nurt Wisły bezpośrednio ku Zatoce Gdańskiej, zmniejszając zagrożenie związane z przepływem wielkich wód i lodu przez dawny układ ramion delty. W wyniku wcześniejszego przełomu pod Górkami wschodnimi i późniejszego Przekopu Wisły obszar dawnej mierzei przy Sobieszewie uzyskał charakter wyspy – dzisiejszej Wyspy Sobieszewskiej.

W 1886 r., na terenie Sobieszewa znajdowało się 80 budynków, a liczba mieszkańców wynosiła 725. Dane statystyczne z 1923 r. mówią o 232 budynkach zamieszkanych przez 864 osoby. Dane te pokazują, że przemiana miejscowości nie polegała wyłącznie na wzroście ludności, lecz również na znacznym zwiększeniu liczby zabudowań i różnicowaniu ich funkcji.

Na przełomie XIX i XX w. Sobieszewo stopniowo przekształciło się w kierunku funkcji wypoczynkowo letniskowej. Proces ten nasilił się w okresie Wolnego Miasta Gdańska, kiedy miejscowość stała się jednym z ulubionych miejsc wypoczynku mieszkańców Gdańska. Istotną rolę odgrywała zarówno poprawiona komunikacja drogowa, jak i transport wodny. Sobieszewo znajdowało się na regularnej trasie żeglugi pasażerskiej łączącej Gdańsk z miejscowościami delty i mierzei (prowadzone przez firmę „Weichsel" A.-G. z 1926 r.,) obejmujący połączenie Gdańsk – Sobieszewo – Mikoszewo – Ostaszewo (Schöneberg). Rozwój ruchu wypoczynkowego przyczynił się do powstawania pensjonatów, domów gościnnych i kwater prywatnych oraz do przekształcania starszej zabudowy. Domy rozbudowywano o pomieszczenia na poddaszach, ganki i drewniane lub oszklone werandy. Obok tradycyjnej architektury rybackiej pojawiły się wille i pensjonaty reprezentujące formy charakterystyczne dla nadbałtyckiej architektury kurortowej. W rezultacie Sobieszewo uzyskało charakterystyczny krajobraz kulturowy łączący cechy dawnej osady rybackiej, miejscowości nadrzecznej i rozwijającego się letniska. Po drugiej wojnie światowej kontynuowano rozwój miejscowości o charakterze letniskowym co zaowocowało powstaniem na Wyspie Sobieszewskiej wielu ośrodków wypoczynkowych w tym m.in. ośrodka „Drogowiec". W okresie po odwilży gomułkowskiej, wraz ze wzrostem zainteresowania turystyką i wypoczynkiem, na Wyspie Sobieszewskiej zaczęła rozwijać się infrastruktura rekreacyjna. W latach 70. XX wieku, obok rozległych, zorganizowanych ośrodków wypoczynkowych, powstawały również mniejsze zespoły zabudowy letniskowej, w których dominowały charakterystyczne domki prefabrykowane typu Tramp i Brda-20.

Opracowano na podstawie:

1. Lierau, *Der Dünendurchbruch der Weichsel bei Neufähr im Jahre 1840 und die Entwicklung der neuen Weichselmündung bei Neufähr von 1840 bis 1890*, [w:] „Zeitschrift für Bauwesen", Jg. XLII, Berlin 1892, s. 30–40;
2. Görz M., *Die Zerstörung der Plehnendorfer Schleuse durch das Hochwasser vom April 1886 und die Wiederherstellung der Schleuse,* [w:] „Zeitschrift für Bauwesen", Jg. XXXVIII, Berlin 1888, od s. 267.
3. *Verhandlungen des vierten Provinzial Landtager der Provinz Westerpreußen von 11 bis 17 März 1881*, Danzig 1881
4. Witte J., *Verwüstungen des Dorfes Bohnsack in der Danziger Nehrung durch die Weichsel*, [w:] Illustrirte Zeitung, Nr. 881, 19. maja 1860, s. 357. Leipzig
5. Prospekt 1928 -1929 *Kurort und Ostseebad Bohnsack*, Danzig 1929
6. Nocny W., *Wyspa Sobieszowska*, Gdańsk 2008.
7. Nocny W., *Wyspa wspomnień*, Gdańsk 2020

Przekształcenia:

- 1840 r. – powstanie Przełomu Wisły Śmiałej; zasadnicza zmiana układu hydrograficznego i komunikacyjnego.
- II poł. XIX w. – rozszerzenie zabudowy na wschód od kościoła oraz rozwój bardziej nieregularnego, wielodrożnego układu przestrzennego.
- lata 70.–80. XIX w. – modernizacja drogi Sobieszewo-Stegna-Stutthof i poprawa dostępności komunikacyjnej.
- 1895 r. – wykonanie Przekopu Wisły; ukształtowanie wyspowego charakteru obszaru i ograniczenie zagrożenia powodziowego.
- przełom XIX/XX w. – rozwój funkcji letniskowej, budowa pensjonatów i willi oraz przekształcanie starszej zabudowy rybackiej.
- W latach 50 – 70 XX wieku następuje dalszy rozwój infrastruktury turystycznej w tym dużych ośrodków wypoczynkowych
- XX–XXI w. – postępująca urbanizacja, dogęszczanie zabudowy i częściowa utrata historycznej skali oraz substancji budowlanej.

Wartości historyczne

O wartości historycznej Sobieszewa przesądza zachowany w znacznym stopniu historyczny układ przestrzenno-topograficzny, ukształtowany w ścisłym związku z naturalnymi warunkami delty Wisły. Rozwój osady determinowały położenie nad rzeką, pas wydmowy, kompleksy leśne, tradycyjne szlaki prowadzące wzdłuż mierzei oraz konieczność stałego zabezpieczania terenów osadniczych przed powodziami. Szczególne znaczenie ma czytelność relacji pomiędzy historyczną zabudową, siecią dróg i środowiskiem wodnym. W zachodniej części dawnej wsi zachował się bardziej regularny układ oparty na zasadniczo równoległych ciągach dzisiejszych ulic Nadwiślańskiej i Tęczowej oraz łączących je drogach poprzecznych. We wschodniej części miejscowości układ posiada bardziej nieregularny, wielodrożny charakter. Oba elementy stanowią świadectwo stopniowego, a nie jednorazowego i planowego, rozwoju osady. Istotnym składnikiem wartości historycznej jest dziedzictwo gospodarki wodnej. Przełom Wisły w 1840 r., późniejsze powodzie i zatory lodowe, system wałów i urządzeń hydrotechnicznych oraz wykonanie Przekopu Wisły w 1895 r. nie stanowiły jedynie tła historii Sobieszewa, lecz należały do głównych czynników kształtujących jego układ przestrzenny i warunki osadnicze. Relacja Lieraua pokazuje, że katastrofa 1840 r. dotyczyła bezpośrednio najbliższego otoczenia Sobieszewa, gdzie doszło do przerwania wału i skierowania wód ku Górkom Wschodnim. Równie istotna jest ciągłość funkcji komunikacyjnej. Dawny szlak komunikacyjny biegnący wzdłuż mierzei został w drugiej połowie XIX w. przekształcony w szosę na trasie Sobieszewo–Stegna–Stutthof, której budowę potwierdzają zachowane pruskie raporty. Modernizacja tego połączenia stanowiła jeden z istotnych czynników sprzyjających późniejszemu rozwojowi gospodarczemu miejscowości oraz kształtowaniu się jej funkcji letniskowej. Szczególną wartość historyczną ma zapoczątkowana na przełomie XIX i XX w. i kontynuowana do czasów współczesnych tradycja wypoczynkowa. Rozwój turystyki wywarł trwały wpływ zarówno na układ przestrzenny i charakter zabudowy, jak i na sposób użytkowania miejscowości. Istotnym elementem tego procesu było funkcjonowanie regularnych połączeń pasażerskich z Gdańskiem w okresie Wolnego Miasta Gdańska, potwierdzone zachowanymi materiałami źródłowymi. Kolejnym czynnikiem intensyfikującym przemiany przestrzenne i gospodarcze było oddanie do użytku w 2018 r. nowego mostu na Wyspę Sobieszewską, który poprawił dostępność komunikacyjną miejscowości, sprzyjając dalszemu rozwojowi infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz utrwalaniu jej funkcji wypoczynkowej.

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (1)

1)

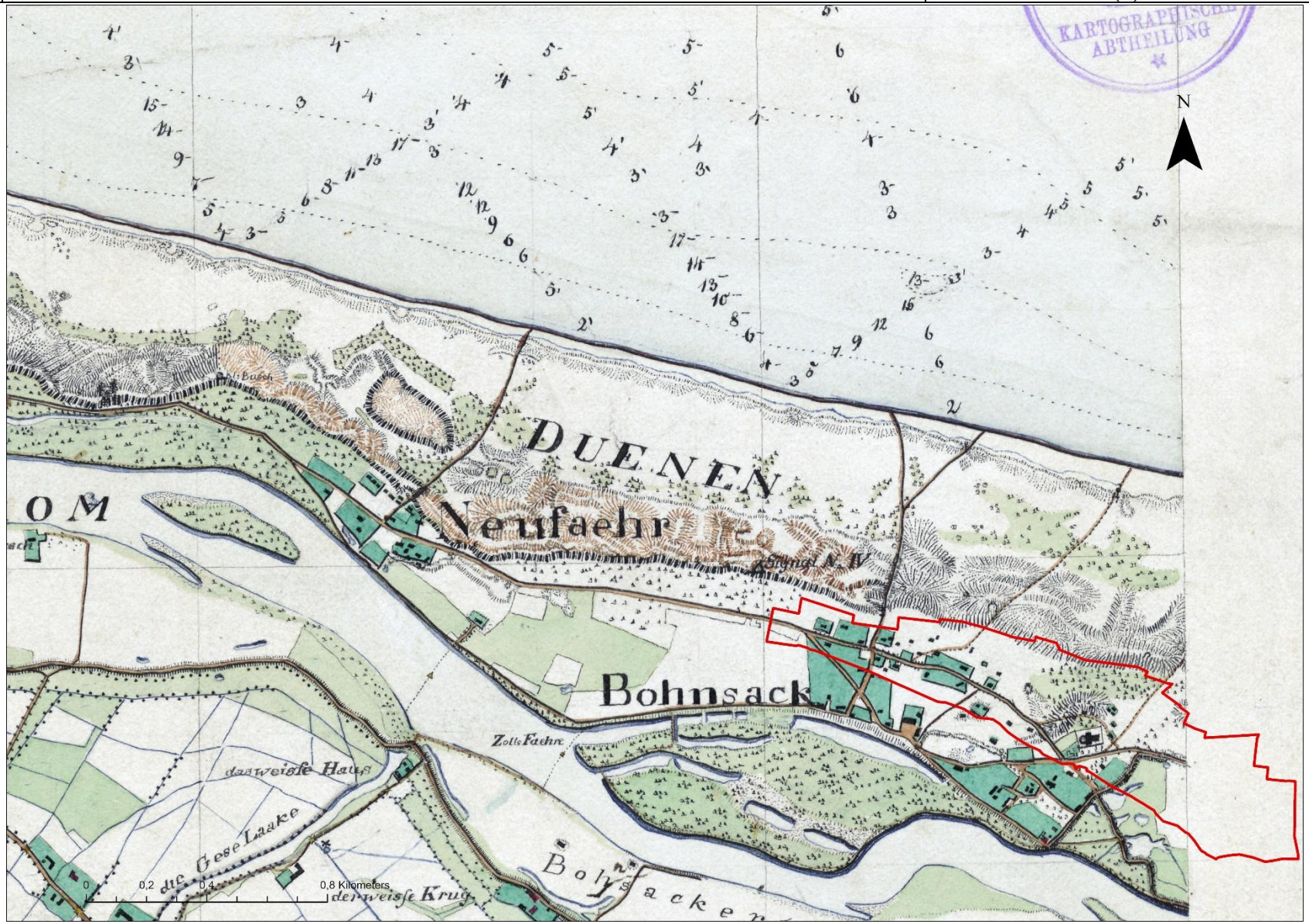

1) Mapa Mierzei Wiślanej z zaznaczoną miejscowością Bohnsack (obecnie Sobieszewo) Die Danziger Naerung 1733 r. zbiory kartograficzne Biblioteki Gdańskiej Polskiej Akademii Nauk

2)

2) Widok spustoszonego Sobieszewa po powodzi z 1860 r. Grafika J. Witte, „Verwüstungen des Dorfes Bohnsack in der Danziger Nehrung durch die Weichsel", [w:] Illustrirte Zeitung, Nr. 881, 19. mai 1860, s. 357. Leipzig

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (2)

3) Fragment mapy terenowej pobrzeża gdańskiego z widoczna miejscowością Sobieszewo przed przełomem Wisły Śmiałej - Pruska mapa topograficzna (Urmesstischblätter), pochodzące ze zbiorów Biblioteki Państwowej w Berlinie – Pruskiego Dziedzictwa Kulturowego (Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz) rok 1833 (czerwoną linią oznaczono obecnie chroniony obszar ruralistyczny)

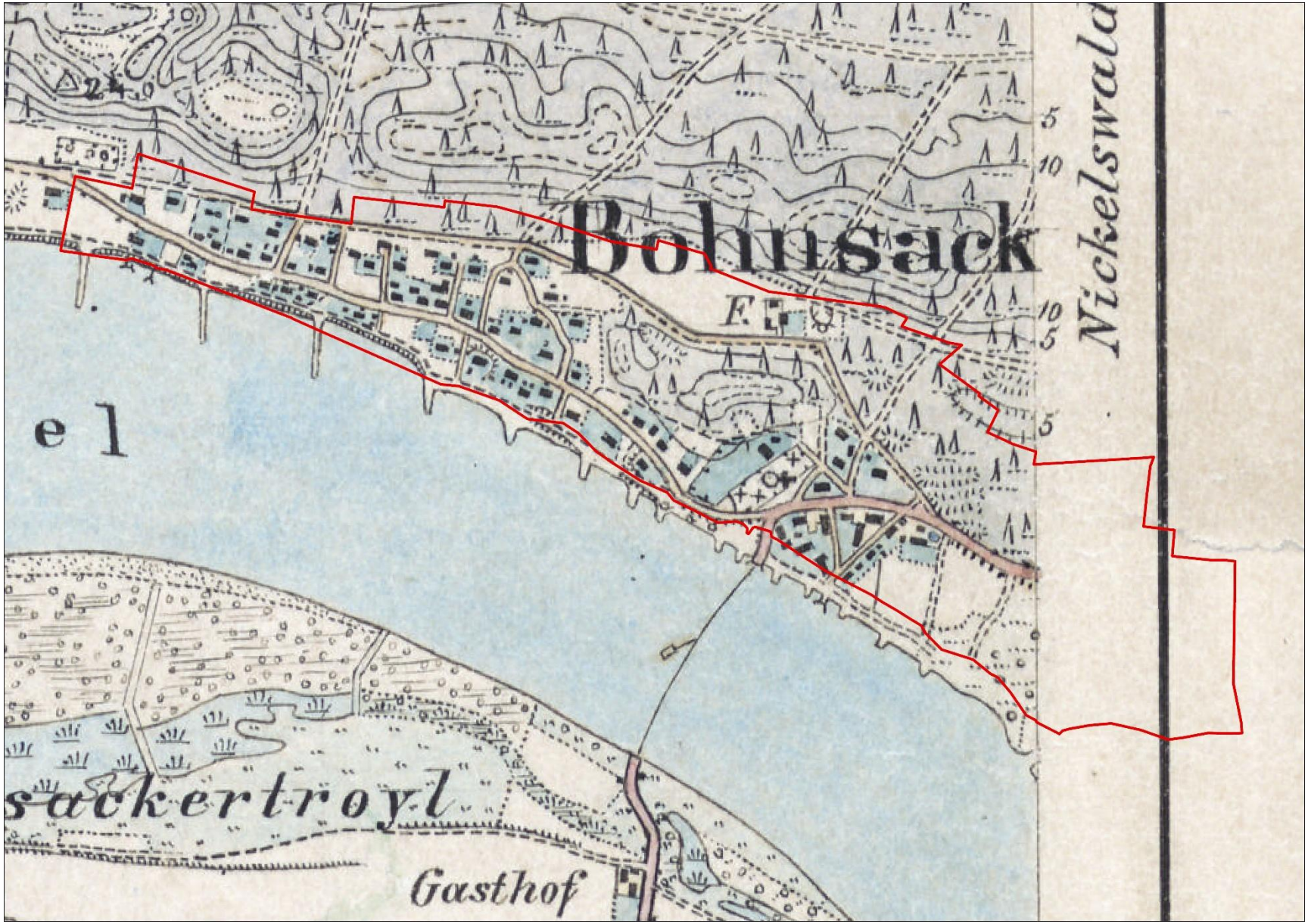
GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (3)

4) Fragment mapy terenowej pobrzeża gdańskiego z widoczna miejscowością Sobieszewo po przełomie Wisły Śmiałej - Pruska mapy topograficzna (Urmesstischblätter), pochodząca ze zbiorów Biblioteki Państwowej w Berlinie – Pruskiego Dziedzictwa Kulturowego (Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz) rok 1862 (czerwoną linią oznaczono obecnie chroniony obszar ruralistyczny)

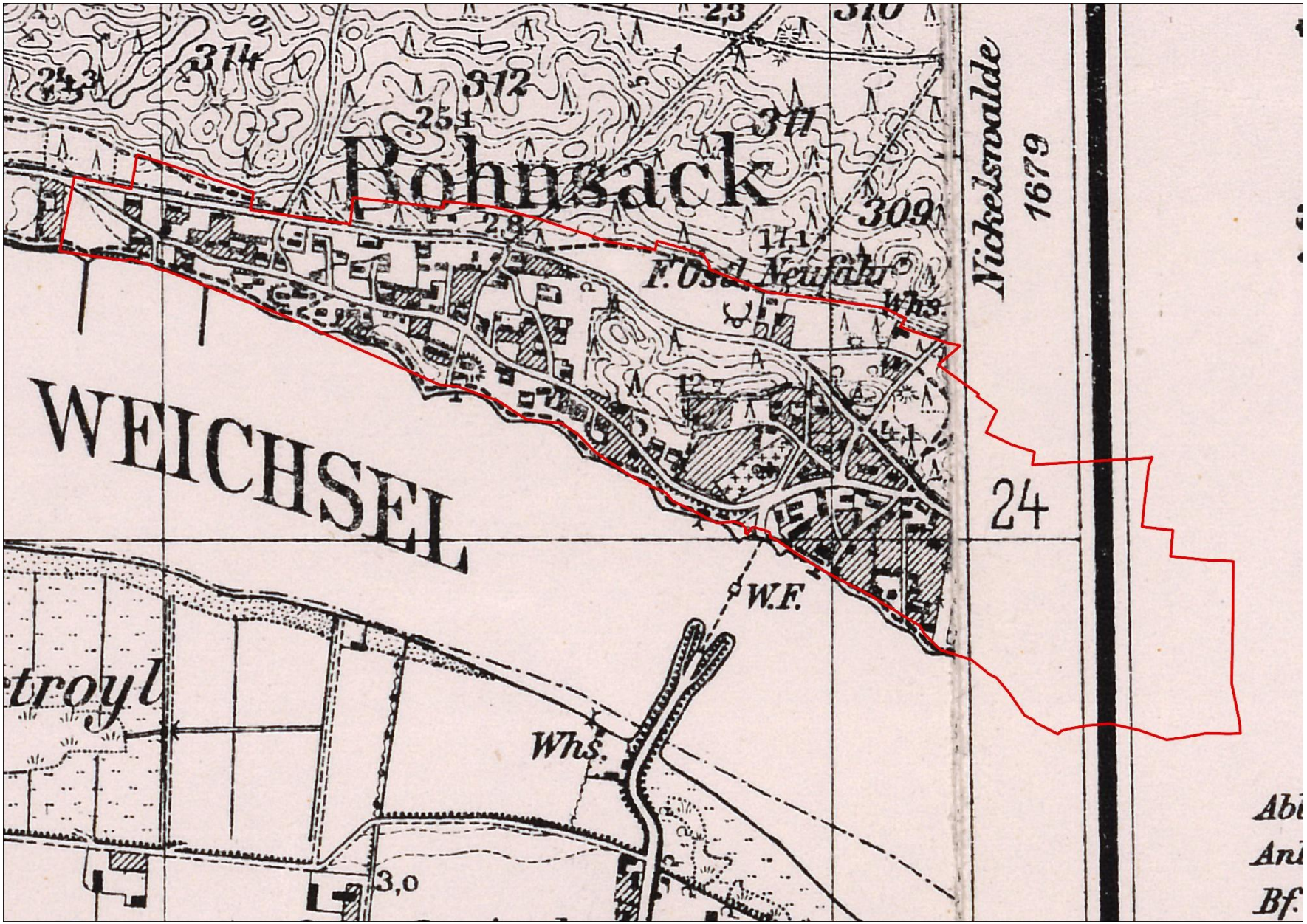

5) Powiększenie mapy terenowej pobrzeża gdańskiego z widoczna miejscowością Sobieszewo po przełomie Wisły Śmiałej - Pruska mapy topograficzna (Urmesstischblätter), pochodząca ze zbiorów Biblioteki Państwowej w Berlinie – Pruskiego Dziedzictwa Kulturowego (Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz) rok 1862 (czerwoną linią oznaczono obecnie chroniony obszar ruralistyczny)

6) Powiększenie mapy terenowej pobrzeża gdańskiego z widoczna miejscowością Sobieszewo - Pruska mapy topograficzna (Urmesstischblätter), pochodząca ze zbiorów Biblioteki Państwowej w Berlinie – Pruskiego Dziedzictwa Kulturowego (Staatsbibliothek zu Berlin – Preußischer Kulturbesitz) z roku 1894 (czerwoną linią oznaczono obecnie chroniony obszar ruralistyczny)

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (6)

7) Powiększeni mapy terenowej pobrzeża gdańskiego z widoczna miejscowością Sobieszewo – Niemiecka mapa terenowa (Messtischblätter,) z roku 1943 ze zbiorów, (http://maps.mapywig.org/m/German_maps/series/025K_TK25/1678_Weichselmunde_1943_300dpi_AMPG.jpg)
(czerwoną linią oznaczono obecnie chroniony obszar ruralistyczny)

8) Zdjęcie lotnicze Sobieszewa wraz z ujściem Wisły Śmiałej z 1929 r. (https://gdansk.fotopolska.eu/720573,gdansk-dzielnica-wyspa-sobieszewska,zdjecie.html?o=b4215&p=2) Data dostępu : 20.10.2026

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (8)

9)- Zdjęcie lotnicze Sobieszewa z 1929 r. (https://gdansk.fotopolska.eu/720572,gdansk-dzielnica-wyspa-sobieszewska,zdjecie.html?o=b4215&p=2) Data dostępu : 20.10.2026

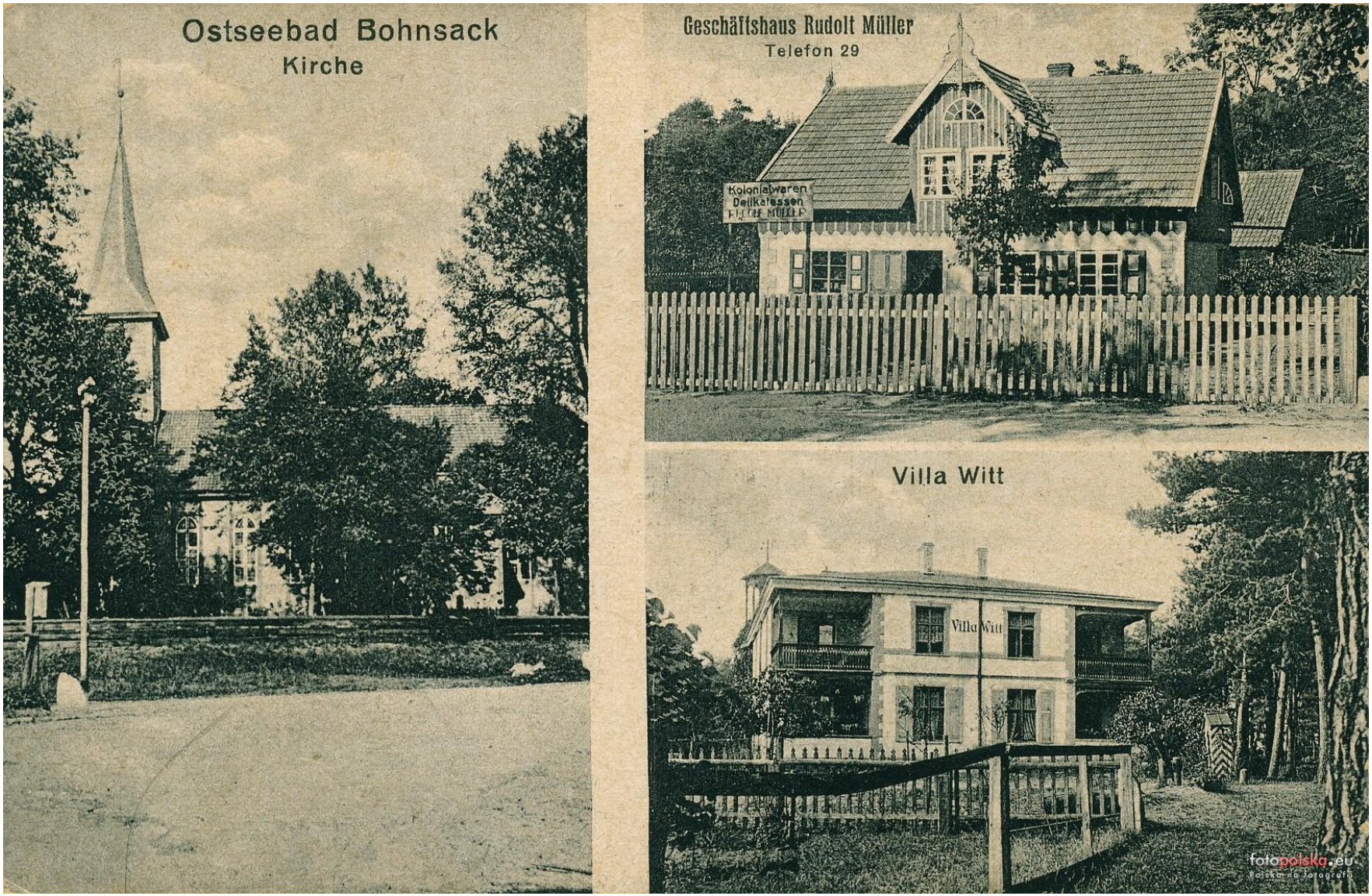

10) Zdjęcie lotnicze Sobieszewa z 1929 r. (https://gdansk.fotopolska.eu/564746,gdansk-dzielnica-wyspa-sobieszewska,zdjecie.html?o=b4215&p=2) Data dostępu : 20.10.2026

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (10)

11)- Zdjęcie gospody z 1904 znajdującej się niegdyś w Sobieszewie (https://gdansk.fotopolska.eu/720564,gdansk-dzielnica-wyspa-sobieszewska,zdjecie.html?o=b4215&p=1)
Data dostępu : 20.10.2026

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (11)

12) Pocztówka z widokami z Sobieszewa z 1929 r., po lewej kościół, po prawej u góry gospoda, poniżej willa Witta (https://gdansk.fotopolska.eu/740547,gdansk-dzielnica-wyspa-sobieszewska,zdjecie.html?o=b4215&p=2) Data dostępu : 20.10.2026

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (12)

13)

14)

13) Pocztówka. z widokami z Sobieszewa z 1929 r, u góry po lewej gospoda (https://gdansk.fotopolska.eu/992319,gdansk-dzielnica-wyspa-sobieszewska,zdjecie.html?o=b4215&p=1), 14) Pocztówka z widokami z Sobieszewa z 1941 r. na dole po prawej przykład typowej zabudowy mieszkalnej, u góry po prawej kuter rybacki, Data dostępu do materiałów : 20.10.2026

15)

a)

b)

c)

d)

15) Przykłady typowej zabudowy na Wyspie Sobieszewskiej zbiory BAM a) Turystyczna 30, zdjęcie po 1999 b) Nadwiślańska 54, zdjęcie po 1999 c) Nadwiślańska 3, zdjęcie z 1979, d) Nadwiślańska 1, zdjęcie z 1979

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (14)

15)- Ortofotomapa Sobieszewa zdjęcie wykona w 2024 r. z oznaczona na czerwono granicą obszaru ruralistycznego Sobieszewa Geogdansk.pl Data dostępu : 20.10.2026

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (15)

Lista działek ewidencyjnych które składają się na obszar ruralistyczny Sobieszewa:

Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki
132	10/2	133	117/16	133	120/2	133	135/1
132	10/9	133	117/19	133	120/3	133	135/2
133	100	133	117/2	133	120/4	133	135/3
133	101	133	117/20	133	121/10	133	135/5
133	102	133	117/21	133	121/11	133	136
133	103	133	117/22	133	121/12	133	137
133	104	133	117/23	133	121/13	133	138 (częściowo)
133	105	133	117/3	133	121/14	133	139
133	106/1	133	117/5	133	121/15	133	14/1
133	106/2	133	117/9	133	121/16	133	14/10
133	107	133	118	133	121/17	133	14/11
133	108/2	133	119	133	121/18	133	14/12
133	109/2	133	12/10	133	121/6	133	14/13
133	110/1	133	12/11	133	121/8	133	14/14
133	110/2	133	12/12	133	121/9	133	14/4
133	110/6	133	12/13	133	122	133	14/7
133	110/8	133	12/16	133	123	133	14/8
133	111/1	133	12/19	133	124	133	14/9
133	111/4	133	12/3	133	125	133	140/3 (częściowo)
133	111/7	133	12/31	133	126	133	140/4
133	112	133	12/33	133	127/1	133	141
133	113	133	12/36	133	127/2	133	143/10
133	114	133	12/37	133	128	133	143/12
133	115/1	133	12/38	133	129	133	143/13
133	115/2	133	12/39	133	13	133	143/7
133	116/1	133	12/4	133	130	133	143/9
133	116/3	133	12/40	133	131/2	133	144/2
133	116/4	133	12/41	133	132	133	144/3
133	117/1	133	12/42 (częściowo)	133	133/2	133	145
133	117/11	133	12/5	133	133/3	133	147
133	117/13	133	12/6	133	133/4	133	148/1
133	117/15	133	12/8	133	133/5	133	148/2

Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki
133	149/3	133	167/4	133	187	133	198/22
133	149/4	133	167/6	132	187/10	133	198/23
133	15	133	167/7	132	187/11	133	198/24
133	150/1	133	167/9	132	187/7	133	198/25
133	150/13	133	168	132	187/8	133	198/26
133	150/14	133	169/1	132	187/9	133	198/28
133	150/15	133	169/2	132	188/4	133	198/29
133	150/16	133	169/3	132	188/5	133	198/3
133	150/17	133	17	132	188/6	133	198/6
133	150/8	133	170/1	133	189/5	133	199
133	151/2	133	170/2	133	19	133	20/1
133	151/3	133	171/1	133	190/3	133	20/2
133	151/4	133	171/2	133	190/4	133	20/3
133	152 (częściowo)	133	172	133	191/2	133	20/4
133	154	133	173/1	133	191/5	133	200/10
133	155	133	174/8	133	192	133	200/3
133	156/1	133	175	133	193/1	133	200/5
133	156/2	133	176/1	133	193/2	133	200/6
133	157	133	176/2	133	194/1	133	200/9
133	158	133	177	133	194/3	133	201/1
133	159	133	18	133	194/4	133	201/2
133	16/1	133	180	133	195	133	202/1
133	16/2	133	181	133	196	133	202/2
133	160/1	133	182	133	197	133	203
133	160/2	133	183/1	133	198/1	133	204
133	161	133	183/2	133	198/10	133	205
133	164	132	185/4	133	198/11	133	206/1
133	165	132	185/5	133	198/14	133	206/10
133	166/1	132	185/9	133	198/15	133	206/3
133	166/5	133	186	133	198/18	133	206/5
133	166/6	132	186/3	133	198/20	132	206/5
133	167/1	132	186/8	133	198/21	133	206/7

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (17)

Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki
133	206/8	133	225	133	241/3	133	31
133	206/9	133	226/1	133	241/4	133	32
133	208/1	133	226/2	133	241/6	133	33
133	208/4	133	227	133	241/8	133	34
133	209/1	133	228	133	241/9	133	35
133	209/2	133	229/1	133	25/1	133	36/1
133	21	133	229/2	133	25/10	133	36/2
133	210	133	23/2	133	25/3	133	37/1
133	211/1	133	23/3	133	25/4	133	37/2
133	211/2	133	230	133	25/8	133	38/1
133	212	133	231	133	25/9	133	38/11
133	213	133	232	133	26/3	133	38/4
133	214	133	233/1	133	26/4 (częściowo)	133	38/7
133	215	133	233/3	133	266	133	38/9
133	216	133	233/4	133	267	133	39
133	217/1	133	233/5	133	268	133	40
133	217/2	133	234	133	269	133	406
133	217/3	133	235	133	27/1	133	408
133	219/1	133	236/1	133	27/2	133	41
133	219/2	133	236/2	133	27/3	133	413/1
133	219/3	133	236/3	133	271	133	414 (częściowo)
133	219/4	133	236/4	133	275 (częściowo)	133	418
133	219/5	133	237	133	277	133	419
133	219/6	133	238	133	278/2	133	42/1
133	22	133	239	133	278/4	133	42/2
133	220	133	24/1	133	28	133	420
133	221	133	24/2	133	29	133	424
133	222	133	240/1	133	30/1	133	425
133	223/1	133	240/3	133	30/11	133	426/1
133	223/2	133	240/5	133	30/12	133	426/2
133	223/3	133	240/6	133	30/4	133	427
133	224	133	241/1	133	30/6	133	429/1

GEZ	KARTA ADRESOWA ZABYTKU	SYTUACJA, FOTOGRAFIE, INFORMACJE DODATKOWE (18)

Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki	Nr obrębu	Nr działki
133	429/2	133	62	133	77/3	133	91
133	43	133	63	133	80	133	92/1
133	430	133	64	133	81/3	133	92/2
133	434	133	65/1	133	81/4	133	93
133	435	133	65/2	133	81/5	133	94
133	436	133	65/3	133	82	133	95
133	437	133	66/1	133	83/1	133	96
133	438	133	66/3	133	84/10	133	97
133	44/1	133	66/4	133	84/11	133	98/1
133	44/2	133	67/2	133	84/12	133	98/2
133	45	133	68/10	133	84/13	133	99/1
133	46	133	68/11	133	84/14	133	99/2
133	47	133	68/12	133	84/15		
133	48	133	68/13	133	84/16		
133	49	133	68/14	133	84/19		
133	50	133	68/2	133	84/20		
133	51	133	68/3	133	84/21		
133	52/1	133	69/1	133	84/22		
133	52/2	133	69/2	133	84/3		
133	53	133	7/4 (częściowo)	133	85/1		
133	54/1	133	70/10	133	85/3		
133	54/2	133	70/2	133	86		
133	55	133	70/3	133	88/10		
133	56	133	70/7	133	88/11		
133	57	133	70/8	133	88/12		
133	58/1	133	70/9	133	88/13		
133	58/2	133	72/4	133	88/7		
133	59	133	72/5	133	88/8		
133	60/1	133	72/6	133	88/9		
133	60/2	133	73	133	89		
133	60/3	133	74/1	133	90/1		
133	61	133	77/2	133	90/2		